

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἀψούτσικος.

Ταχέως, ἀμέσως ἐνθ' ἄν.: Ἀνακουμπώθη ἀψούτσικα Σιλ. || Ἄσμ.

*Ἀνοιξε, μάννα μ', ἀνοιξε ἀψούτσικα τῇ θύρᾳ Συνασσ.

*Ἐδεῖ καιρὸ ποῦ ἔπηγε κι ἀψούτσικα νὰ ἔρτη Ἀνακ. Συνών. ἀψίτσικα, ἀψουτδικανὰς.

ἀψουτδικανὰς ἐπιρρ. Καππ. (Σιλ.).

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀψούτσικα.

*Ἀψούτσικα, ὁ ἴδ.

ἄψοφα ἐπιρρ. Ἡπ. Πελοπν. (Δημητσάν. Πύλ. Σουδεν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄψοφος.

1) Ἀφεντικὰ 2, ὁ ἴδ., Πελοπν. (Δημητσάν. Πύλ. Σουδεν.): Ἐδωκα τὰ πρόβατά μου ἄψοφα Πύλ. Σουδεν.

2) Βεβαίως, ἀναμφιβόλως Ἡπ.: Θὰ τὸν κερδίσω ἄψοφα.

ἀπόφητος ἐπιθ. Λεξ. Μπριγκ. Ἐλευθερουδ. Δημητρ. ἀπόφητε Τσακων. ἀπόφειτος Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπόφιστος Ἡπ. Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) — Λεξ. Δημητρ. ἀπόφιος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀπόφιος Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ψοφητός < ψοφῶ. Τὸ ἀπόφιστος καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ μὴ ἀποθανών, ἐπὶ ζώων καὶ περιφρονητικῶς, ἐπὶ ἀνθρώπων ἐνθ' ἄν.: Ἀπόφιστος εἶναι ἀκόμα Λεξ. Δημητρ. Ἀκόμαν ἀπόφειτος ἐν Τραπ. Ἐγὼ 'κι θὰ ἀφίνω σε ἀπόφιστον αὐτόθ. β) Ὁ μὴ ἀποθνήσκων ἢ ὁ δυσκόλως ἀποθνήσκων Λεξ. Δημητρ.: Ἡ γάττα ὅτι νὰ πάθῃ εἶναι ἀπόφητη. 2) Ἀφθαρτος Εὐβ. (Αὐλωνάρι.): Τὸ χτήμα εἶναι ἀπόφιστο.

ἄψοφος ἐπιθ. πολλαχ. ἄψοφους ἐνιαχ. βορ. ἰδιωμ. ἄψοφο Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. ψοφῶ.

1) Ὁ μὴ ψοφῶν, ὁ μὴ ἀποθνήσκων, ἐπὶ ζώων σύννηθ.: Ἀψοφα καὶ σιδεροκέφαλα νὰ 'ναι τὰ πρόβατά σου! (εὐχή) Λεξ. Δημητρ. 2) Ἀκέραιος Ἡπ.: Θὰ πάρ' ἀπ' τὸ χωράφι μ' ἑκατομμύρια σ' ἔταρι ἄψοφα. Ἐνα πεντακοσάρικο ἄψοφο θὰ φέρ' ἀπ' τὸ ταξίδι. 3) Ἀσφαλής, βέβαιος Ἡπ.: Τὸ 'χω ἄψοφο αὐτό.

ἀψύλλιστος ἐπιθ. σύννηθ. ἀψέλλιστος Σύμ. ἀψύλλιστος Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀψύλλ'γους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ψυλλιστός < ψυλλίζω.

1) Ὁ μὴ καθαρισθεὶς ἀπὸ τοὺς ψύλλους σύννηθ. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Κουβέρτα ἀψύλλιστη. Σεντόνια-στρώματα ἀψύλλιστα σύννηθ. Δέ μπορῶ νὰ ἔμνηθῶ ἀψύλλ'γους Αἰτωλ. 2) Ὁ μὴ καθαρισθεὶς ἀπὸ τὰς ψεῖρας Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) Συνών. ἀψείριστος.

ἀψύνω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀψύς.

1) Καθίσταμαι δριμύς ἐνθ' ἄν.: Τ' ὀξίδιν ἀψύνει Κερασ. Τ' ἄλειμμαν ἐρχίνεσεν ν' ἀψύν' Χαλδ. Τὸ βούτερον ὅσον τὸ στέκ' ἀψύν' Τραπ. Ὁντος ἀψύν' τ' ἐλάδ', χαλάν' τὸ φαεῖν Χαλδ. Συνών. ἀδρύνω 2. 2) Καθίσταμαι σφοδρὸς Πόντ. (Κερασ.): Ὁ κρύος ἐψυνεν.

ἀψυπότι τό, ἀμάρτ. ἀψυπότ' Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀψύς καὶ τοῦ οὐσ. ποτό.

Ποτὸν οἶνοπνευματώδες: Φρ. Σὺρ' τ' ἀψυπότ' (πίνει).

ἀψὺς ἐπιθ. κοιν. καὶ Καππ. (Συνασσ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀψὺ Τσακων. ἀψὺς Καππ. (Συνασσ.) Κύπρ. Λέσβ. Μακεδ. (Καστορ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Ἀμισ. Οἶν.) κ.ά. — Λεξ. Πόππλετ. Μ'Εγκυκλ. Πρω. ἀψὺς Καππ. (Ἀνακ.) ἀψείος Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀψείος Κέρκ. (Ἀργυραῖδ.)

Κατὰ τὸ σχῆμα ὀξύθυμος-ὀξύς ἐπλάσθη καὶ ἀψὺς ἐκ τῶν συνθέτων ἀπὸ ἀψι- παλαιῶν καὶ νέων ἀψίθυμος, ἀψικάρδιος, ἀψίκορος, ἀψίχολος κττ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,170. Τὸ ἀψὺς καὶ μεσν. Πβ. Εὐστάθ. 709,9. Τὸ ἀψείος-ἀψείος ἐκ τοῦ θηλ. ἀψεῖα-ἀψεῖα καθῶς καὶ παχειά-παχειός κττ.

1) Ὁ εὐκόλως ὀργιζόμενος, εὐέξαπτος, ὀργίλος σύννηθ. Καππ. (Συνασσ.) Τσακων.: Ἀψὺς ἄνθρωπος σύννηθ. Εἰν' ἀψὺς καὶ μανίζει μὲ τὸ μόνο μόνο (δυσσαρεστεῖται μὲ τὸ ἐλάχιστον) Κρήτ. Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀψίθυμος 1. β) Εὐαίσθητος εἰς γαργαλισμὸν Τήν.: Ἡ ἀγελάδα εἶναι ἀψεῖα.

2) Ζωηρός, δραστήριος σύννηθ. καὶ Καππ. (Συνασσ.): Εἶναι ἀψὺς 'ς τὴ δουλειά του σύννηθ. 3) Βιαστικός Καππ. (Συνασσ.) Τσακων. Χίος: Μὴν εἶσαι τόσο ἀψὺς Χίος. 4) Ταχύς πολλαχ. καὶ Καππ. (Ἀνακ. Συνασσ.) Πόντ. (Ἀμισ. Οἶν. Τραπ.) Τσακων.: Ἀψεῖα περπατησιὰ πολλαχ. Ἀψείσα γυναῖκα Οἶν. Ἀψὺν τρέξιμον Τραπ. || Φρ. Ἀψὺς καὶ γλήγορος σὰν τὸ βαρβᾶτο ἄλογο Θήρ. || Ἄσμ.

*Ἀν εἶν' ἀψὺς ὁ μαῦρος σου, φτάν-νεις τοὺς 'ς τὰ στεφάνια Ρόδ.

Ποῖος εἶν' ἀπὸ τοὺς μαύρους μου τοὺς ἐβδομήντα πέντε, ποῖος εἶν' ἀψὺς καὶ γλήγορος νὰ τὸν καβαλλικέψω;

ΣΚυριακίδ. Διγεν. Ἀκρίτ. 8. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 125 (ἐκδ. Wagner σ. 145) «ἀψὺς, γοργὸς ἐπήδησεν ὁ ταπεινὸς ὁ κάττης». β) Αἰφνίδιος Καππ. Ἀνακ. 5) Αὐστηρὸς, σκληρὸς Πόντ. (Κερασ. Τραπ.): Ἀψὺς δάσκαλος Κερασ. β) Οὐδ. ἀψὺς οὐς., ὁ αὐστηρὸς τόνος τῆς ὁμιλίας Μακεδ. (Νάουσ.): Μὴ μίτ' ἀψὺν τὰ πιδιά!

6) Ὁξύς, δριμύς τὴν γεῦσιν, καυστικός σύννηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀψὺν κρασί-ξίδι-πιότ' κττ. σύννηθ. Ἀψὺν τυρὶ Κρήτ. Ἀψὺς γάρους Θάσ. Ἀψεῖα ρακή Μακεδ. (Βλάστ. κ.ά.) Ἀψὰ ἀριμ' Θάσ. Ἀψὸν πιτέριν Κύπρ. Ἀψὺν βούτορον-ἐλάδ'-ὀξίδ' κττ. Χαλδ. Ἀψεῖα κρομμύδα Τραπ. Χαλδ. Ἀψὺν τό 'καμες τὸ φαεῖ ἀποῦ τ' ἀλάτσι ἀποῦ 'βαλες Κρήτ. (Σητ.) || Φρ. Ἀψὺν ὀξίδ' ἐνι (εἶναι ὀξύθυμος) Κερασ. || Παροιμ. Τ' ἀψὺν τὸ ξίδι τ' ἀγγεῖό του χαλᾷ (ὁ ὀξύθυμος φθείρει τὴν ὑγείαν του) σύννηθ. || Ἄσμ.

*Ἐψηθήκαν τὰ ἀχείληα μου ἀπὸ τ' ἀψὺν φαρμάκι

Ἡπ. 7) Πολὺ θερμὸς, καυστικὸς ἸΓρυπάρ. Σκαραβ. 18 ΚΘεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 11: Ποιήμ.

*Ἀδράσσει ὁ ἥλιος ὁ ἀψὺς τ' ἀκόσιστο χορτάρι ἸΓρυπάρ. ἐνθ' ἄν.

... Κοκκινισμένη πάντα

εἶναι ἀπ' τὸν ἥλιο τὸν ἀψὺν καὶ πάντα εἶναι καμμένη ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἄν. 8) Κοπτερός, ὀξύς, ἐπὶ τέμνοντος ὀργάνου Λεξ. Δημητρ.: Ἀψὺν μαχαίρι. 9) Δηκτικός, στρυφνὸς ΟΜπεκὲς ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 260: Ποιήμ.

Κι ἀκούνητος ὁ Μουσταφᾶς μὲ μάτια σὰ γγαλένια στέκεται ἀψὺς βαρδιάτωρας.

10) Αὐθάδης, θρασὺς Λέσβ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Εὐστάθ. ἐνθ' ἄν. «ὅθεν ἡ συρφετώδης ἱσως ὑπολείψασα γλῶσσα φησὶν ἀψὺς τοὺς ἐν λόγῳ θρασεῖς». 11) Ἰσχυρὸς, σφοδρὸς σύννηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀψὺς ἀέρας-βορρᾶς σύννηθ. Ἀψὺν χαλάζ' Χαλδ. Ἀψὴ βροχὴ Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κινίδ.)

